

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

Deadline: 31-3-2021

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070
F 070 5.1.2e

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

T 06- 5 1 2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum

18 maart 2021

Kenmerk

1850022-220212 5.1.2e

Zaaknummer

220212

Bijlage(n)

1

nota

(ter beslissing)

Vormgeving Bonus 2021

1 Aanleiding voor deze nota

Aan de Tweede Kamer (hierna: TK) is in 2020 de toezegging gedaan dat voor 2021 wederom een bonus beschikbaar is van netto € 500. Deze bonus is toegezegd in het verlengde van de bonusregeling 2020 die bedoeld was als een blijk van waardering voor de zorgprofessionals die een uitzonderlijke prestatie hebben verricht in de strijd tegen Covid-19 in de periode van 1 maart 2020 tot 1 september 2020. Met deze nota wordt het voorstel voor vormgeving van de bonus 2021 voor akkoord aan u voorgelegd.

2 Besispunten, advies en mogelijk alternatief

Overwegende dat:

- het kabinet op Prinsjesdag 2020 heeft toegezegd voor 2021 wederom een bonus beschikbaar te stellen van € 500 netto;
- in het coalitieoverleg van november 2020 is afgesproken dat een budgettaire overschrijding als aan de orde bij de bonus 2020 niet meer aan de orde kan zijn én dat voor de bonus 2021 geen extra budget beschikbaar komt;
- er hierdoor voor de bonus 2021 een bruto budget van € 720 miljoen beschikbaar is;
- de wijze van uitvoering van de bonusregeling uit 2020 als gevolg hiervan niet onverkort kan worden toegepast voor de bonus 2021 en een andere vormgeving (kleinere doelgroep of verlaging bonusbedrag) vereist is;
- uit de consultatie met 3 werkgeversorganisaties is gebleken dat een verlaging van de hoogte van bonus (situatie bij verdelen budget 2021 over doelgroep 2020) niet op draagvlak kan rekenen bij werkgeversorganisaties én zorgverleners;
- daarmee het uitvoeren van de bonusregeling 2021 binnen het beschikbare budget vorm moet worden gegeven door middel van het strikt afbakenen

- van de doelgroep (hoewel dit zeker ook tot weerstand zal leiden);
- hierbij relevant is of u overgaat tot uitvoering van de bonusregeling Pgb Zvw (een nota inzake Pgb-bonusregeling Zvw wordt op korte termijn separaat aan u voorgelegd) en het hierdoor benodigde budget à € 45 mln. uit het voor de bonus 2021 beschikbare budget wordt onttrokken;
- wordt conform hetgeen in de stuurgroep bonus (DGLZ, Meva, FEZ, WJZ, DUS-I,) is besproken en afgestemd het volgende besluit aan u voorgelegd:

5.1.2e

Kenmerk

1662771-203179-5.1.2e

1. Stemt u in met het vormgeven van de bonus 2021 op de hieronder vermelde wijze?

Afbakening van de doelgroep van bonusregeling 2021 vindt plaats;

a. op basis **van twee harde criteria**

1.: **SBI code** (uitsluiten branches); en

Er is gekozen voor de branches waar de zorg voor Covid-patiënten primair is belegd: a. Ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg, b. Universitair medische centra, c. Ambulancediensten en centrale posten en d. huisartsen en gezondheidscentra. e. Verpleging en verzorging f. Thuiszorg (wijkverpleging, hulp in huishouden (Wmo), kraamzorg)

2.: (een verlaging naar) een **gemaximeerde inkomstengrens van 1,5x modaal**.

Deze verlaging zorgt ervoor dat de bonus ook echt ten goede komt aan de medewerkers op de werkvloer.

- b. **met toevoeging van een eindslot op het budget** (een verdeling van het beschikbare budget naar rato en omvang van het aantal aanvragen - analoog aan bijvoorbeeld de verdeling van het budget bij het stagefonds). De uitkering vindt dus pas plaats nadat alle verzoeken zijn binnengekomen.

2. Stemt u in met het per separate brief informeren van de Tweede Kamer over deze voorgenomen vormgeving van de bonus 2021?

De hiervoor benodigde brief is als bijlage bij deze nota gevoegd.

- U heeft aangegeven de vormgeving van bonus 2021 als voorgenomen besluit met de TK te willen delen, bij voorkeur in de volgende voortgangsbrief van 13 april.
- Wachten tot 13 april wordt echter ambtelijk ontraden, u wordt geadviseerd om de TK zo snel mogelijk te informeren waardoor een reactie van de Kamer in het debat van 13 april zal blijken.
- Het uiterlijk begin april informeren van de TK is nodig om:
  - a. een opening van het aanvraagloket voor de bonus 2021 nog voor de zomer te realiseren. Het openstellen van het loket in de zomer is geen reële optie, waardoor bij het niet halen van deze deadline opening doorschuift naar het najaar; én
  - b. de TK de mogelijkheid te bieden om via de voorjaarsbesluitvorming – indien gewenst – extra budget te realiseren voor de bonus 2021.

Indien de TK deze uitwerking in meerderheid kan onderschrijven, wordt de bonusregeling conform de onder 1 beschreven opzet uitgewerkt.

Vanaf het moment van besluitvorming is een tijdvak van minimaal 2 maanden nodig om tot publicatie van de regeling en openstelling van het subsidieloket bij DUS-I over te gaan. Openstelling van het aanvraagloket voor de nieuwe bonusregeling 2021 bij DUS-I is daarmee op zijn vroegst medio juni haalbaar. Na uw akkoord wordt een concrete planning voor gereedheid van de regeling opgesteld.

5.1.2e

Kenmerk

1662771-203179

5.1.2e

3 Samenvatting en conclusies

Voorgestelde uitwerking bonusregeling 2021

De voorgestelde uitwerking is begroot op een maximaal aanvraagpercentage door zorginstellingen op basis van aantallen bij de bonus 2020 en uitgaande van de vastgestelde criteria. Daarmee zijn naar verwachting de maximale kosten van de regeling in beeld gebracht. Om een budgetoverschrijding als onder de bonusregeling 2020 te voorkomen, wordt een wijziging in de subsidietechniek voorgesteld, nl. het hanteren van een gesloten budget. Daarnaast wordt in deze variant de bonusregeling 2021 verder afgebakend door een aanpassing in de twee harde criteria die in de bonusregeling 2020 waren opgenomen.

De aanpassing ziet er als volgt uit:

- 1.: Een beperkte selectie op **SBI code** (uitsluiten branches);
- 2.: (een verlaging naar) een **gemaximeerd inkomen van 1,5x modaal**;
- 3.: Een **gesloten budget** met een verdeling van het beschikbare budget naar rato van het aantal aanvragen (analoog aan bijvoorbeeld de verdeling van het budget bij het stagefonds); en
- 4.: Er wordt een **referteperiode** (tijdvak waarin de werkzaamheden moeten zijn verricht) opgenomen van **1 oktober 2020 tot 1 april 2021** (de tweede golf).

Dit betekent concreet dat de volgende criteria voor de bonus 2021 gelden:

- Zorgprofessionals – **zowel werknemers in loondienst als derden** (zpp'ers, uitzendkrachten en ingehuurd schoonmakers) – in dienst van een zorgaanbieder met een geselecteerde sbi code;
- De geselecteerde sbi codes betreffen de sectoren a. **Ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg**, b. **Universitair medische centra**, c. **Ambulancediensten en centrale posten** en d. **huisartsen en gezondheidscentra**. e. **Verpleging en verzorging** f. **Thuiszorg (wijkverpleging, hulp in huishouden (wmo), kraamzorg)**
- Niet opgenomen worden de sectoren g. gehandicaptenzorg, h. geestelijke gezondheidszorg, i. overige zorg en welzijn (excl. ambulancediensten), j. sociaal werk, k. jeugdzorg, l. apotheken.
- Het maximum aan de verdiensten (omgerekend naar uurtarief) van de zorgprofessionals wordt verlaagd van 2x modaal naar van **1,5x modaal**. Hierbij komen in ieder geval de gespecialiseerd verpleegkundigen zoals werkzaam op de ic en de ambulance (FWG 55 of evt. 60), verzorgenden (FWG 35) en verpleegkundigen (FWG 40-50) voor de bonus in aanmerking.
- Ter voorkoming van een budgetoverschrijding als aan de orde bij bonusregeling 2020, wordt een **gesloten budget** gehanteerd. Uitgangspunt hierbij is in beginsel een netto bonus van € 500, tenzij er sprake is van 'overvraging'. Dit betekent dat indien er meer aanvragen worden ingediend dan begroot, het beschikbare bedrag door het aantal

aanvragen wordt gedeeld. Dit heeft tot gevolg dat bij overvraging de hoogte van de netto bonus daalt naar een lager bedrag. Bij deze techniek worden de aanvragen pas beoordeeld en verleend (indien voldaan aan de criteria) na sluiting van het loket.

- Met de referteperiode wordt aangesloten met het begin van de tweede golf: vanaf oktober 2020 is een stijging waarneembaar in de ziekenhuisopnames. Gekozen is voor een referteperiode van zes maanden, evenals bij de bonusregeling 2020.

5.1.2e

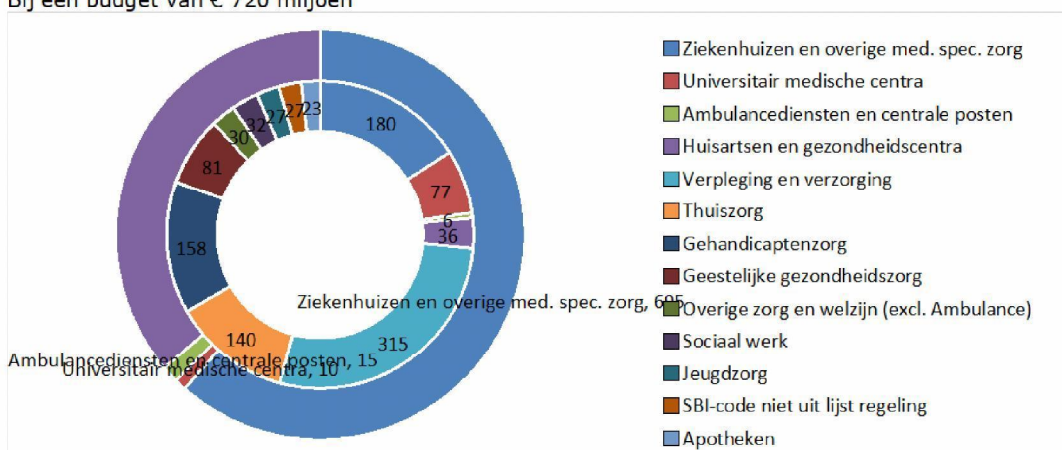
Kenmerk

1662771-203179

5.1.2e

Dit levert het volgende beeld op:

Bij een budget van € 720 miljoen

Met dit voorstel;

- Kan uitgaande van een maximaal aanvraagpercentage gebaseerd op de aanvragen van bonusregeling 2020, subsidie worden verleend voor het toekennen van circa **838.000 bonussen aan zorgprofessionals**.
- Worden alleen die sectoren meegenomen waarvan wordt verondersteld dat deze het zwaarst zijn getroffen door COVID;
- Wordt vastgehouden aan de bedoeling van de eerdere regeling, namelijk dat de zorgverleners die in de frontlinie hebben gestaan en een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd, een bonus ontvangen;
- Is in beginsel het uitgangspunt dat wordt vastgehouden aan het bedrag van € 500,- dat in het veld wordt verwacht, waarmee het gevoel van een blijk van waardering wordt vastgehouden;
- Wordt een budgetoverschrijding uitgesloten;
- Wordt gehoor gegeven aan een duidelijke afbakening vanuit de overheid.

Geselecteerde deelsectoren;

- Het voor de bonus 2021 afgebakende budget noodzaakt tot keuzes in deelsectoren. Voor de selectie van deelsectoren die als SBI code worden opgenomen in de bonusregeling 2021 is prioriteit gelegd bij die branches waar primair de zorg voor Covid-patiënten is belegd, zoals ziekenhuizen, huisartsenpraktijken en ambulancediensten. Binnen de intramurale zorginstellingen voor langdurige zorg is een nadere selectie gemaakt:.
- Onder bewoners van verpleeghuizen en de instellingen voor gehandicaptenzorg zijn Covid-besmettingen geweest en is onder moeilijke omstandigheden Covid-zorg verleend. Blijkens de gegevens

over oververzuim heeft dit met name gespeeld in de verpleeghuizen en daarnaast ook in de thuiszorg.

- Daarom wordt de branche verpleging en verzorging meegenomen in de bonusregeling 2021 en bijvoorbeeld de gehandicaptenzorg niet.¹ De selectie van branches voor de bonusregeling 2021 ziet er daarmee als volgt uit:
  - bij de **huisartsen en gezondheidscentra** die zorg bieden aan hun patiënten die thuis ziek zijn vanwege Covid;
  - bij **universitaire medische centra, ziekenhuizen en overige medisch specialistische zorg** waar de zorg is belegd voor Covid-patiënten die meer zorg nodig hebben dan hen in de thuissituatie kan worden geboden;
  - bij de **ambulancediensten en centrale posten** die het vervoer verzorgen van Covid-patiënten die niet op eigen kracht naar het ziekenhuis kunnen komen, of na een opname naar huis gaan.
  - de **thuiszorg** die in de thuissituatie zorg direct verleent aan Covid-patiënten (hier zit ook een overloop van/naar volgende categorie);
  - de **verpleging en verzorging** waar zorg wordt geboden aan met Covid besmette bewoners van verpleeghuizen;
- De keuze voor deze branches betekent dat zorgverleners uit andere branches niet in aanmerking kunnen komen voor bonus. Naast de gehandicaptenzorg gaat het om de geestelijke gezondheidszorg, overige zorg en welzijn (excl. ambulancediensten), sociaal werk, jeugdzorg en apotheken. Het niet meenemen van deze branches is uitlegbaar:
- Gedurende de tweede Coronagolf is de zorgverlening ook in deze branches zoveel mogelijk doorgegaan. Daarbij zijn maatregelen genomen om het besmettingsgevaar voor medewerkers en cliënten te verminderen en om tegelijkertijd wel de benodigde zorg te kunnen blijven bieden. Deze andere manieren van werken, zoals bijvoorbeeld beeldbellen in plaats van een live-consult, wordt niet als een uitzonderlijke prestatie beschouwd in het kader van de zorg voor Covid-patiënten of de strijd tegen Covid-19. Het zijn immers inspanningen die ook in andere branches - buiten zorg en welzijn - zijn gepleegd om mensen niet onnodig risico's te laten lopen op besmetting met het Coronavirus.

5.1.2e

Kenmerk

1662771-203179

5.1.2e

Benodigd budget;

- De voorgestelde variant vergt maximaal een budget van **€ 754 miljoen**. Dit brengt uitgaande van het beschikbare budget van € 720 miljoen een tekort met zich mee van **€ 59 miljoen**.
- Indien u besluit de Pgb-bonusregeling Zvw vorm te geven, wordt nog € 45 mln aan het budget van de bonusregeling onttrokken. Het tekort bedraagt in die situatie **€ 104 mln**.

In onderstaande tabel is weergegeven wat de kosten per toevoeging deelsector bedragen:

Deelsector	Benodigd bedrag per deelsector in mln	Benodigd bedrag cumulatief in mln	Tekort bij budget van 695 - variant zonder Pgb bonus Zvw- (720 minus reservering bezwaar/beroep en aanzuigende werking)
Ziekenhuizen en overige med. Hbz- en verzuim	180	180	nvt
Universitaire medische centra	180	360	nvt
Ambulancediensten en centrale posten	180	540	nvt

1. Het oververzuim was in het vierde kwartaal van 2020 in de V&V van alle branches het laagst, in de gehandicaptenzorg was dit 15,9 %-punt. Het oververzuim heeft de vergelijking van het verzuimpercentage Q4 2020 met dat in Q4 van 2019.

centrale posten			
Huisartsen en gezondheidscentra	36	299	nvt MEVA-OBF Kenmerk
Verpleging en verzorging	315	614	nvt 1662771-203179
Thuiszorg	140	754	59

5.1.2e

Voor het tekort van van € 59 miljoen (excl. Pgb-bonusregeling Zvw) / € 104 mln. (incl. Pgb-bonusregeling Zvw) worden de volgende oplossingen gezien:

1. Mogelijk kan een deel – te weten 30 mln euro - van de **incidentele middelen op de aanvullende post bij Financiën** (totaal 92,5 mln euro in 2021) t.b.v. arbeidsvoorwaarden worden ingezet. Deze middelen waren oorspronkelijk gereserveerd voor een compensatieregeling voor het afschaffen van de doorsneesystematiek pensioen, maar zijn vrijgevallen doordat de overgang naar een nieuw pensioenstelsel pas later vorm krijgt. Beoogd was/is deze middelen in te zetten voor intensiveringen n.a.v. het SER-advies m.b.t. arbeidsvoorwaarden dat begin april wordt verwacht. Inzet van deze 30 mln euro vergt akkoord van Financiën/IRF en mogelijk nog afstemming met het veld (werkgevers). Deze mogelijkheid wordt nader verkend. Indien deze mogelijkheid benut kan worden, resteert een tekort van € 29 miljoen.
2. Mogelijk kan een deel van de **vrijval bij regioPlus en niet benut budget van de subsidieregeling coronabanen** worden benut om het tekort op te vullen. Dit wordt nog nader verkend.
3. Bij **onderuitputting van het budget voor de Pgb-zorgbonusregeling Wmo 2015, Jeugdwet, Wlz**, kan het niet benutte budget worden ingezet om dit tekort op te vangen. Het budget voor de Pgb-zorgbonusregeling is begroot op een 100% aanvraag. De kans is daarmee aanwezig dat er sprake is van onderuitputting:
  - a. Indien optie 1 niet begaanbaar is, is uitgaande van een tekort van € 59 miljoen een aanvraagpercentage voor de Pgb-zorgbonusregeling Wmo 2015, Jeugdwet, Wlz nodig van ≤ 53% om het tekort volledig te kunnen aanvullen.
Een tekort van € 104 mln. kan in deze situatie niet met onderuitputting van het budget voor de Pgb-zorgbonusregeling worden opgevangen. Dit vergt namelijk een maximum aanvraagpercentage van 17,5%. Het aantal thans onder deze regeling ontvangen aanvragen heeft dit maximum aanvraagpercentage al overschreden (betreft 22,2% op peildatum 21/3).

5.1.2e

Kenmerk

1662771-203179-5.1.2e

- b. Indien optie 1 wel begaanbaar is, is om het tekort volledig te kunnen aanvullen een aanvraagpercentage voor de Pgb-zorgbonusregeling Wmo 2015, Jeugdwet, Wlz nodig van:
- ≤ 77% uitgaande van een tekort van € 59 miljoen; en
  - ≤ 41,3% uitgaande van een tekort van € 104 mln.

4. Indien optie 1 en 2 onvoldoende budget opleveren, resteert de mogelijkheid om de eindslotsystematiek bij voorbaat toe te passen. Dit betekent dat bij aanvang van de regeling wordt uitgegaan van een lager netto bonusbedrag:

- Bij een tekort van € 104 mln. bedraagt het netto bonus bedrag € 431;
- Bij een tekort van € 59 mln. bedraagt het netto bonus bedrag € 461;
- Bij een tekort van € 29 mln. bedraagt het netto bonus bedrag € 481;

Bovengenoemde netto bonus bedragen kunnen nog dalen in geval van overvraging van de bonusregeling 2021.

4 Draagvlak politiek

- Op Prinsjesdag 2020 is aan de TK de toezegging gedaan dat voor 2021 wederom een bonus beschikbaar is, dit keer van netto € 500. Deze bonus is toegezegd in het verlengde van de bonusregeling 2020 die specifiek bedoeld was als een blijk van waardering voor de zorgprofessionals die een uitzonderlijke prestatie hebben verricht in de strijd tegen Covid-19 in de periode van 1 maart 2020 tot 1 september 2020.
- Bij brief van 8/12/2020 is de TK erover geïnformeerd dat de budgettaire overschrijding van de bonus 2020 tot gevolg heeft dat de bonus voor 2021 anders dient te worden vormgegeven, op zodanige wijze dat de bonus 2021 recht doet aan het doel van de motie waarop deze gebaseerd is, maar ook binnen de budgettaire kaders blijft. Afbakening van de doelgroep van de bonus 2020 bij de bonus 2021 zal evenwel naar verwachting op bezwaren stuiten bij veldpartijen en de oppositie.
- De aangenomen motie van 9 december 2020 van het lid Marijnissen c.s.² verzoekt de regering, niet te bezuinigen op de zorgbonus van € 500 netto die in 2021 uitgekeerd wordt aan zorgverleners. Indien onvoldoende dekking wordt gevonden voor het budgettekort (zie kopje 'benodigd budget') en bij aanvang van de regeling dient te worden uitgegaan van een lager netto bonus bedrag, ligt het in de rede om de Tweede Kamer over de gewijzigde uitvoering van de motie te informeren.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De bonus 2020 is breed aangevraagd. Zo breed dat bijna iedere zorgprofessional binnen zorg en welzijn de bonus heeft ontvangen, waarmee de bonus het karakter heeft gekregen van een eenmalige generieke salarisverhoging. Het is aannemelijk dat de verwachting bij zorgprofessionals leeft dat zij die de bonus in 2020 hebben ontvangen, ook in 2021 voor de bonus in aanmerking komen. De bonusregeling is daarmee verweven geraakt met de roep om een structurele loonsverhoging vanuit de sector. Voor een uitvoering van de bonusregeling 2021 binnen het beschikbare budget én overeenkomstig de oorspronkelijke doelstelling van de regeling, is het dan ook noodzakelijk dat de bonusregeling 2021 in de communicatie wordt losgekoppeld van het vraagstuk inzake de structurele loonsverhoging.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 25 295, nr. 784

6 Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

5.1.2e

Kenmerk

1662771-203179-5.1.2e

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

N.v.t.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De varianten genoemd in deze nota zijn besproken met WJZ, FEZ en DUS-I.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10 Toezeggingen

Zie kopje draagvlak politiek.

11 Fraudetoets

N.v.t.

5.1.2e

Bijlage I

5.1.2e

Kenmerk

1662771-203179-5.1.2e

Overzicht aantal medewerkers per deelsector Zorg en Welzijn

Branche	Aantal zorgmedewerkers binnen de variant gestelde criteria
Ziekenhuizen en overige med. Spec. zorg	200.000
Universitair medische centra	86.000
Ambulancediensten	7.000
Huisartsen en gezondheidscentra	40.000
Verpleging en verzorging	350.000
Thuiszorg	155.000
Totaal	838.000

Opbrengst overleg met het veld

Een drietal brancheorganisaties (NVZ, Thuiszorg Nederland en VGN) was bereid om vrijblijvend het gesprek aan te gaan over de vraag hoe de bonusregeling 2021 binnen de beschikbare financiële kaders kan worden vormgegeven, welke varianten uitvoeringstechnisch mogelijk zijn en met welke uitvoeringsaspecten dan rekening moet worden gehouden. Op voorhand is door hen aangegeven dat zij op geen enkele wijze kunnen worden geëncouraged aan de keuzes die op basis van het gesprek worden gemaakt. Zij vinden het aan de politiek om een besluit te nemen over afbakening van de doelgroep. Uit het gesprek bleek daarnaast dat de communicatie over de bonus bij zorgverleners de verwachting heeft gewekt dat de bonus € 500 zal bedragen. Voor zover werkgevers onder de bonusregeling 2020 wel eigenstandig een afbakening hebben gemaakt, achten zij dit, vanwege de discussies die deze afbakening met vakbonden met zich mee heeft gebracht, niet voor herhaling vatbaar. Tenslotte blijkt het voor het zorgveld lastig om de keuzes ten aanzien van de bonus los te zien van de keuzes die in de vaccinatiestrategie zijn gemaakt en van de roep om een structurele loonsverhoging.

Lessen uit bonus 2020

- De bonus wordt door professionals als blijk van waardering gezien. Voor 2021 moet dit gevoel van waardering worden behouden.
- De bonus 2020 heeft ook geleid tot onrechtvaardige gevoelens, omdat veel medewerkers met kleine contracten en medewerkers die in de eerste golf vanwege de afgeschaalde reguliere zorg thuis hebben gezeten, ook een bonus hebben gekregen. Het gevoel van onrechtvaardigheid zal bij iedere variant in enige mate blijven/aanwezig zijn.
- De verantwoording van de bonusregeling 2020 ligt onder een vergrootglas bij de Audit Dienst Rijk (ADR) en de Algemene Rekenkamer (AR) vanwege aard en omvang van de regeling. Een heldere afbakening van de bonusregeling 2021 vergt mede om die reden zorgvuldigheid.